

Asia: VN/23602/2021

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laiksi nuorisolain muuttamisesta

Lausunnonantajan lausunto

1. Lausunto valtakunnallisia nuorisoalan järjestöjä koskeviin esitysluonnoksiin (lain 17 ja 18 §; asetuksen 5 ja 6 §)

-

2. Lausunto valtakunnallisia nuorisoalan osaamiskeskuksia (OSKE) koskeviin esitysluonnoksiin (lain 19 §; asetuksen 7 ja 8 §)

-

3. Lausunto nuorisokeskuksia koskeviin esitysluonnoksiin (lain 20 §; asetuksen 9 ja 10 §)

-

4. Lausunto muita säännöksiä koskeviin esitysluonnoksiin (lain 23, 24, 26 ja 27 §; asetuksen 1 §)

-

5. Lausunto Harrastamisen Suomen mallia koskeviin esitysluonnoksiin (lain 12 a ja 21 a §)

Suomen lastenkulttuurikeskusten liitto on lausunut nuorisolakiin yhdessä Harrastusverkoston kanssa. Liitto on myös Suomen taidekasvatuksen observatorion jäsen ja yhtyy sen lausuntoon. Tässä on vielä tärkeimmät nostomme lakiin:

Kannatamme Harrastamisen Suomen mallin vakiinnuttamista sekä kirjaamista lainsäädäntöön.

Harrastamisen Suomen mallissa pitää varmistaa, että harrastaminen on lapsi- ja nuorilähtöistä. Monenlaiset harrastusmahdollisuudet ja tavat pitää huomioida vaikka kyseessä onkin nuorisolaki.

Lapsilähtöisen harrastustoiminnan järjestäminen on tärkeää saada pysyväksi toimintamalliksi kunnissa, jotta jokaisella lapsella ja nuorella olisi mahdollisuus mieluisaan ja maksuttomaan harrastukseen. Olennaista tavoitteessa on, että lapset ja nuoret eri lähtökohdista saavat yhdenvertaiset mahdollisuudet harrastaa.

Kirjaamalla malli lakiin luodaan mallille pysyvyyttä ja jatkuvuutta.

Toimintamuodon kehittäminen vaatii tutkimuksellista seuranta ja arviointia. Jatkossa mallia pitää seurata, arvioida ja kehittää tutkitun tiedon perusteella. Tulee selvittää tavoitettavaksi harrastusryhmät myös niitä lapsia ja nuoria, joilla ei ole mieluisaa harrastusta. Tietoa vaikuttavista, lapsilähtöisistä, laadukkaista ja kustannustehokkaista mallin toteuttamisen tavoista tulee jakaa kunnille ja harrastusten järjestäjille, jotta he voivat kehittää harrastamisen malleja tutkitun tiedon pohjalta.

Toiminnan laatu on varmistettava. Olemme huomanneet, että kulttuurin ja taiteen puolella taidekasvattajien palkkojen huomioiminen ei ole onnistunut kaikilta osin Harrastamisen Suomen mallin toteuttamisessa. Eri aloilla harrastusten järjestäjät ovat eri palkkauksien ja työehtosopimusten piirissä. Laadusta ei pidä tinkiä ja ohjaajille/opettajille/valmentajille pitää maksaa sitä palkkaa jota työstään ansaitsevat. Kunnat on velvoitettava tähän.

Saavutettavuus pitää huomioida mallissa paremmin. Saavutettava Taideharrastus- ja Lasten Liike laatumerkit kertovat yhdenvertaisesta ja saavutettavasta harrastustoiminnasta, johon kaikki lapset ovat tervetulleita. Merkit edistävät yhdessä yhdenvertaisuutta. Toimenpiteet tulee ottaa osaksi Harrastamisen Suomen mallia kaikissa kunnissa. Toiminnan yhdenvertaisuuden toteutumista tulee myös seurata ja toimintaa tarvittaessa muokata, jos havaitaan, että toimintarajoitteiset lapset ja nuoret eivät ole löytäneet tai päässeet toiminnan pariin.

Jatkossa tulee kiinnittää huomiota myös mallin ja harrastusten terminologiaan viestinnässä ja markkinoinnissa, jotta yhä useampi toimija sekä lapset ja nuoret löytäisivät mallin pariin. Kuntien ja harrastustoiminnan järjestäjien tukena olevan Harrastamisen Suomen mallin yhteyspisteen roolia ja rahoitusta tulee kasvattaa.

Esityksellä on mahdollista lisätä yhdenvertaisia harrastusmahdollisuuksia eri puolilla Suomea.

6. Lausunnonantajan yleiskommentit tai huomiot/ehdotukset koskien lain muita säännöksiä

-

Valta Aleksi
Suomen lastenkulttuurikeskusten liitto